



Provinciale Staten
van Limburg

Cluster	EZ	Behandeld	A.M.P.A. Canjels
Ons kenmerk	DOC-00346316	Telefoon	+31 6 46 19 54 58
Uw kenmerk	-	Maastricht	11 oktober 2022
Bijlage(n)	-	Verzonden	11 oktober 2022

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder betreffende informatie over het bij de Europese Commissie ingediende aangepaste GLB Nationaal Strategisch Plan

Geachte Staten,

Voor de Statencommissie Ruimte, Landbouw en Natuur van 14 oktober 2022 en voor de vergadering van Provinciale Staten op 11 november 2022 staat geagendeerd het Statenvoorstel G-22-034 “Deelname Provincie Limburg aan het Nationaal Strategisch Plan 2023 – 2027 voor het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid”.

In dit Statenvoorstel wordt melding gemaakt van het in Brussel ingediende Nationaal Strategisch Plan voor het GLB, een publieksvriendelijke versie van het NSP is als bijlage bijgevoegd bij het Statenvoorstel. Ook wordt in het voorstel melding gemaakt van aanstaande aanpassingen, naar aanleiding van de nationale consultatie en van zogenaamde observaties van de Europese Commissie.

Aangepast NSP ingediend

Provincies houden Provinciale Staten op de hoogte van relevante ontwikkelingen aangaande het NSP, ons college informeert u daarom over het volgende.

Op vrijdag 30 september kon een aangepaste versie van het NSP in Brussel worden ingediend door de Minister LNV, akkoord van de Europese Commissie wordt binnen enkele weken verwacht. De Minister heeft hierover ook de Tweede Kamer geïnformeerd. U kunt het definitieve NSP en andere informatie over het GLB vinden op www.toekomstglb.nl. Een aangepaste publieksvriendelijke versie van het NSP is vooralsnog niet beschikbaar.

Het Inter Provinciaal Overleg heeft de laatste stand van de meest relevante aanpassingen verwoord; deze informatie komt overeen met de informatie in het Statenvoorstel en de bijlagen.



Op enkele punten is de informatie gedetailleerder of nog iets geactualiseerd ten opzichte van het Statenvoorstel. Voor de volledigheid melden wij daarom het volgende uit de IPO memo.

Wijzigingen ten opzichte van het in december 2021 ingediende NSP

Veel van de observaties van de Europese Commissie zijn beantwoord door middel van verduidelijking en het aanleveren van extra informatie over het Nederlandse beleid. Een deel van de observaties heeft geleid tot aanpassingen ten opzichte van het in december 2021 ingediende NSP. Gedetailleerde informatie over voorwaarden en versoepelingen en een handreiking aan de boeren, zijn te vinden op www.toekomstglb.nl. De belangrijkste wijzigingen betreffen:

1. Duurzaamheidsvereisten

Om in aanmerking te komen voor GLB-subsidie moeten boeren voldoen aan zogenaamde Goede Landbouw- en Milieucondities (GLMC's). Hierin zijn de volgende zaken aangepast:

- GLMC 4, het aanhouden van bufferstroken langs waterlopen. Deze bufferstroken worden op sommige plekken breder (3 in plaats van 2 meter). Er zijn uitzonderingen voor smalle percelen.
- GLMC 6, eisen voor een minimale bodembedekking, is aangescherpt. Voor zware klei is een eis opgenomen dat 80% van het bouwland bedekt moet zijn in een periode van zes weken tussen 1 augustus en 1 november. Die bedekking kan bestaan uit een (ingezaaid) gewas, gewasresten, stoppels en of mulchen (bodem bedekken met organisch materiaal). Een langere bedekking van de bodem draagt bij aan de biodiversiteit, met name voor overwinterende vogels.
- GLMC 7, gewasrotatie, is aangepast qua eisen, wat met name relevant is in Oldambt.
- GLMC 10, droge sloten, wordt toegevoegd. Hierin wordt gesteld dat langs droge sloten een bufferstrook van één meter gehandhaafd moet worden. Hiermee sluiten de GLB-eisen aan bij de eisen vanuit het 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn en wordt de waterkwaliteit beschermd.
- Naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne heeft de Europese Commissie voor 2023 uitstel van toepassing van GLMC 7 en 8 mogelijk gemaakt. Wat houdt dit in: Er zijn twee nieuwe voorwaarden (conditionaliteiten) die echter in 2023 niet gelden. Dat zijn de verplichte gewasrotatie (GLMC 7) en het zorgen voor 4% niet-productief areaal (GLMC 8). Voor de eco-regeling en het ANLb speelt gewasrotatie geen rol, niet-productief areaal wel.

2. Ecoregeling

In de ecoregeling zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:

- De puntentoekenning en vergoeding van eco-activiteiten is geactualiseerd en geoptimaliseerd, onder andere op basis van de inzichten van de praktijktoetsen en doorrekening.
- Aan biologische boeren en boeren in omschakeling naar biologische landbouw zal het niveau goud worden toegekend.
- De regiokaart is aangepast om zo een logische indeling op basis van een dominant bouwplan te bewerkstelligen.
- De eco-activiteit 'vezelgewas' is toegevoegd aan de ecoregeling.



3. Jonge boeren

De steun aan jonge boeren wordt versterkt. De top-up* in inkomenssteun wordt niet verlengd maar uitgefaseerd. Jonge landbouwers, die nog onder het huidige GLB een top-up toegekend hebben gekregen en waarvan de vijfjaarsperiode nog niet is afgelopen, zullen in de nieuwe GLB-periode recht hierop blijven houden onder de nu geldende voorwaarden. De middelen die vrijvallen omdat de top-up wordt uitgefaseerd worden toegevoegd aan het budget voor de vestigingssteun aan jonge boeren. Deze vestigingssteun steunt jonge boeren die zeggenschap in het bedrijf hebben en een duurzaamheidsplan hebben opgesteld met een eenmalig bedrag van € 25.000,00 euro.

*Top-up heden: de generieke inkomenssteun voor alle boeren is verlaagd ten gunste van een iets hogere inkomenssteun voor jonge boeren.

4. Biologische landbouw

Het definitieve NSP zet in op uitbreiding van het areaal biologische landbouw in Nederland tot 6% in 2027. In het ingediende concept-NSP betrof dit 3,85%. Het nieuwe GLB stimuleert biologische landbouw via de ecoregeling en de conditionaliteit. Hier wordt invulling aan gegeven door de biologische sector als 'green-by-definition' te beschouwen voor de ecoregeling. Op deze manier komen biologische agrariërs automatisch in aanmerking voor de hoogste vergoeding van de ecoregeling (niveau goud). In het definitieve plan worden ook bedrijven die in omschakeling zijn als 'green-by definition' beschouwd. De biologische sector wordt in het definitieve plan uitgezonderd voor GLMC 7 (gewasrotatie) en kleine biologische bedrijven (≤ 10 hectare) worden uitgezonderd voor GLMC 8 (niet productief areaal). Bovendien wordt de biologische sector nadrukkelijker meegenomen in het Agrarische Kennis en Innovatie Systeem (AKIS) en bij de interventie productieve investeringen. In deze beide interventies wordt in de beoordeling van subsidieaanvragen extra belang gegeven aan subsidie verzoeken van biologische landbouwers. Tevens wordt via de samenwerkingsinterventie de mogelijkheid gecreëerd om de positie van de biologische landbouw in de keten te versterken.

5. Samenwerking

Een belangrijk doel van het nieuwe GLB is het ondersteunen van de transitie van het landelijk gebied. In samenspraak met de Europese Commissie is een aantal GLB-interventies gericht op samenwerking en het European Innovation Partnership (EIP) samengevoegd. Dit sluit beter aan bij het Nationaal Programma Landelijk Gebied en geeft technisch meer mogelijkheden bij de uitvoering.

Voorbeelden zijn de veenweide gebieden en overgangsgebieden N2000.

6. Dierenwelzijn

Indien een interventie betrekking heeft op de veehouderij, zal dierenwelzijn worden meegewogen via voorwaarden, doelen of selectiecriteria. Dierenwelzijn houdt in ieder geval in het borgen van goede voeding, goede omgeving, goede gezondheid, natuurlijk gedrag, positieve emotionele toestand en de intrinsieke waarde en integriteit van het dier. Dierwaardige veehouderijpraktijken worden onder meer bevorderd door binnen de investeringsregeling ruimte te bieden voor investeringen voor dierenwelzijns- en diergezondheidsverbeteringen op het gebied van onder andere huisvesting en diermanagement. In het definitieve NSP is dit aangescherpt door binnen het budget voor investeringen 5% te reserveren voor investeringen die dierenwelzijn bevorderen.



Versoepelingen bij implementatie

Het nieuwe GLB gaat in per 1 januari 2023. Het definitieve NSP komt op een moment dat boeren hun bouwplannen voor volgend jaar veelal al hebben gemaakt. Dit zorgt voor onzekerheid bij zowel de boeren als de uitvoeringsorganisaties. Vooral de benodigde aanpassing van de ICT op de nieuwe situatie van de bufferstroken vraagt veel tijd van RVO, tot in februari. Er is met Rijk, RVO, provincies en vertegenwoordigers van de sector gezocht naar mogelijkheden om onzekerheden weg te nemen en deelnamebereidheid en daarmee het doelbereik van het GLB te vergroten alsmede ook de uitvoerbaarheid voor de uitvoeringsorganisatie. Daartoe zijn de volgende besluiten genomen:

- De aanmelding voor de basisbetaling en ecoregeling zal eenmalig van 1 maart tot en met 15 mei via de Gecombineerde Opgave plaatsvinden. Voor het ANLb wordt de beschikkingsperiode verruimd en afgestemd op de aanmelding voor de ecoregeling.
- Om de instapdrempel in 2023 te verlagen (bijvoorbeeld voor boeren die hun bouwplan voor 2023 al rond hebben) wordt de instapeis voor de ecoregeling éénmalig aangepast voor biodiversiteit en landschap. Hierdoor wordt het voor meer boeren mogelijk in 2023 deel te nemen en ervaring op te doen, waardoor de deelname over de gehele GLB periode hoger kan liggen. Immers, indien bedrijven in 2023 niet kunnen voldoen, komen deze mogelijk niet terug in 2024.
- De korte voorbereidingstijd en de hierboven beschreven aanpassingen zorgen voor een grotere kans op administratieve fouten bij de aanvragers. Daarom wordt in 2023 een verlicht sanctieregime toegepast. Een boer kan immers niet gehouden worden aan eisen waarvan hij niet tijdig op de hoogte was. Hierdoor wordt door middel van controles wel vastgesteld wat niet goed is geregistreerd, maar volgt daar in het eerste jaar niet altijd een sanctie op.

Communicatie over het GLB/NSP

Communicatie over het GLB/NSP loopt al. Op 11 juli heeft een informatiebijeenkomst voor belanghebbenden plaatsgevonden. Nu het definitieve NSP bekend is wordt er ingezet op snelle en heldere communicatie over het NSP. Op de website van RVO staat zo spoedig mogelijk de actuele informatie over het NSP en de regelingen en waar mogelijk ondersteund met visuele middelen. Daarnaast zal er begin november een basisversie van de "simulatietool" beschikbaar zijn zodat met de ecoregeling systematiek geoefend kan worden. Deze versie van de tool bevat nog geen koppeling met de eigen bedrijfssituatie (o.a. bufferstroken en landschapselementen) en ook zijn recente wijzigingen in het NSP slechts beperkt verwerkt. In de periode tot begin februari streeft RVO ernaar steeds nieuwe versies beschikbaar te stellen die een completer beeld gaan geven van de wijzigingen in het NSP. Bij elke nieuwe versie wordt inzichtelijk gemaakt welke onderdelen nog niet in de versie van de simulatietool zitten en op een later moment worden toegevoegd.



We zijn blij dat er nu duidelijkheid is over het definitieve NSP. De regelingen in het nieuwe GLB/NSP helpen boeren om op hun eigen bedrijf veranderingen door te voeren, maar juist ook door boeren in staat te stellen in hun gebied, in de keten of in hun deelsector gezamenlijk te werken aan verduurzaming. Het nieuwe GLB ondersteunt daarmee boeren bij de gewenste transitie in de landbouw.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

C.W.J.M. Roefs